

Συλλογή της Νομολογίας

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (τρίτο τμήμα)

της 10ης Νοεμβρίου 2016*

«Προδικαστική παραπομπή — Περιβάλλον — Οδηγία 94/62/EK — Άρθρο 3 — Συσκευασίες και απορρίμματα συσκευασίας — Έννοια — Ρόλοι, σωλήνες ή κύλινδροι που περιβάλλονται από περιελιγμένο ελαστικό υλικό (“Κύλινδροι συσφίξεως”) — Οδηγία 2013/2/ΕΕ — Κύρος — Τροποποίηση από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή του καταλόγου επεξηγηματικών παραδειγμάτων συσκευασιών του παραρτήματος I της οδηγίας 94/62/EK — Παρερμηνεία της έννοιας της “συσκευασίας” — Υπέρβαση των εκτελεστικών αρμοδιοτήτων»

Στις συνεκδικαζόμενες υποθέσεις C-313/15 και C-530/15,

με αντικείμενο αιτήσεις προδικαστικής αποφάσεως δυνάμει του άρθρου 267 ΣΛΕΕ, που υπέβαλαν το tribunal de commerce de Paris (δικαστήριο εμπορικών διαφορών του Παρισιού, Γαλλία), με απόφαση της 19ης Ιουνίου 2015, η οποία περιήλθε στο Δικαστήριο στις 25 Ιουνίου 2015, και το Conseil d'État (Συμβούλιο της Επικρατείας, Γαλλία), με απόφαση της 1ης Οκτωβρίου 2015, η οποία περιήλθε στο Δικαστήριο στις 8 Οκτωβρίου 2015, στο πλαίσιο των δικών

Eco-Emballages SA

κατά

Sphère France SAS,

Carrefour Import SAS,

SCA Tissue France SAS,

Melitta France SAS,

SCA Hygiène Products SAS,

Wepa France SAS, πρώην Wepa Troyes SAS,

Industrie Cartarie Tronchetti SpA,

Industrie Cartarie Tronchetti Ibérica SL,

Cofresco Frischhalteprodukte GmbH & Co. KG,

Kimberly-Clark SAS,

Gopack SAS,

* Γλώσσα διαδικασίας: η γαλλική.

Délipapier SAS,

Scamark SAS,

CMC France SARL,

Schweitzer SAS,

Paul Hartmann SA,

Wepa France SAS, πρώην Wepa Lille SAS,

Système U Centrale Nationale SA,

Industrie Cartarie Tronchetti France SAS,

παρισταμένου του:

Group'Hygiène syndicat professionnel (C-313/15),

και

Melitta France SAS,

Cofresco Frischhalteprodukte GmbH & Co. KG,

Délipapier SAS,

Gopack SAS,

Industrie Cartarie Tronchetti SpA,

Industrie Cartarie Tronchetti Ibérica SL,

Kimberly-Clark SAS,

Wepa France SAS, πρώην Lucart France,

Paul Hartmann SA,

SCA Hygiène Products SAS,

SCA Tissue France SAS,

Group'Hygiène syndicat professionnel

κατά

Ministre de l'Écologie, du Développement durable et de l'Énergie,

παρισταμένης της:

Industrie Cartarie Tronchetti France SAS (C-530/15),

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (τρίτο τμήμα),

συγκείμενο από τους L. Bay Larsen, πρόεδρο τμήματος, M. Βηλαρά (εισηγητή), J. Malenovský, M. Safjan και D. Šváby, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: M. Campos Sánchez-Bordona

γραμματέας: V. Tourrès, υπάλληλος διοικήσεως,

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της επ' ακροατηρίου συζητήσεως της 4ης Μαΐου 2016,

λαμβάνοντας υπόψη τις παρατηρήσεις που υπέβαλαν:

- η Eco-Emballages SA, εκπροσωπούμενη από τον L. Koehler-Magne, avocat,
- οι Délipapier SAS, Gopack SAS, Industrie Cartarie Tronchetti SpA, Industrie Cartarie Tronchetti Ibérica SL, Industrie Cartarie Tronchetti France SAS, Kimberly-Clark SAS, Wepa France SAS, πρώην Lucart France, Paul Hartmann SA, SCA Hygiène Products SAS, SCA Tissue France SAS, CMC France SARL και Group'Hygiène syndicat professionnel, εκπροσωπούμενες από τους N. Chahid-Nourai, J.-M. Leprêtre και C. Boillot, avocats,
- οι Melitta France SAS και Cofresco Frischhalteprodukte GmbH & Co. KG, εκπροσωπούμενες από τους H. Weil και A. de Lalande, avocats,
- η Système U Centrale Nationale SAS, εκπροσωπούμενη από τον A. Gossement, avocat,
- η Γαλλική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τους D. Colas και J. Traband, καθώς και από την S. Ghiandoni,
- η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εκπροσωπούμενη από τις E. Sanfrutos Cano, F. Simonetti και S. Petrova, καθώς και από τον C. Zadra,

αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 13ης Ιουλίου 2016,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

- 1 Οι αιτήσεις προδικαστικής αποφάσεως αφορούν την ερμηνεία του άρθρου 3 της οδηγίας 94/62/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 20ής Δεκεμβρίου 1994, για τις συσκευασίες και τα απορρίμματα συσκευασίας (ΕΕ 1994, L 365, σ. 10), όπως τροποποιήθηκε με την οδηγία 2004/12/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Φεβρουαρίου 2004 (ΕΕ 2004, L 47, σ. 26) (στο εξής: οδηγία 94/62), καθώς και το κύρος της οδηγίας 2013/2/ΕΕ της Επιτροπής, της 7ης Φεβρουαρίου 2013, για την τροποποίηση του παραρτήματος I της οδηγίας 94/62 (ΕΕ 2013, L 37, σ. 10, στο εξής: οδηγία 2013/2).
- 2 Η αίτηση στην υπόθεση C-313/15 υποβλήθηκε στο πλαίσιο διαφοράς μεταξύ της Eco-Emballages SA και των Sphère France SAS, Carrefour Import SAS, SCA Tissue France SAS, Melitta France SAS, SCA Hygiène Products SAS, Wepa France SAS, πρώην Wepa Troyes SAS, Industrie Cartarie Tronchetti SpA, Industrie Cartarie Tronchetti Ibérica SL, Cofresco Frischhalteprodukte GmbH & Co. KG, Kimberly-Clark SAS, Gopack SAS, Délipapier SAS, Scamark SAS, CMC France SARL, Schweitzer

SAS, Paul Hartmann SA, Wepa France SAS, πρώην Wepa Lille SAS, Système U Centrale Nationale SA, Industrie Cartarie Tronchetti France SAS, σχετικά με την άρνηση των τελευταίων να καταβάλουν τις οφειλόμενες εισφορές για την ανακύκλωση των προϊόντων που είχαν διαθέσει στην αγορά από την 1η Ιανουαρίου 2007 και τα οποία η Eco-Emballages θεωρεί προϊόντα συσκευασίας.

- 3 Η αίτηση στην υπόθεση C-530/15 υποβλήθηκε στο πλαίσιο αιτήσεως ακυρώσεως λόγω υπερβάσεως εξουσίας, την οποία άσκησαν οι Melitta France SAS, Cofresco Frischhalteprodukte GmbH & Co. KG, Délipapier SAS, Gopack SAS, Industrie Cartarie Tronchetti SpA, Industrie Cartarie Tronchetti Ibérica SL, Kimberly-Clark SAS, Wepa France SAS, Paul Hartmann SA, SCA Hygiène Products SAS, SCA Tissue France SAS καθώς και το Group'Hygiène syndicat professionnel, κατά της αποφάσεως του ministre de l'Écologie, du Développement durable et de l'Énergie (Υπουργού Οικολογίας, αειφόρου Αναπτύξεως και Ενέργειας), της 6ης Αυγούστου 2013, για την τροποποίηση της αποφάσεως της 7ης Φεβρουαρίου 2012, σχετικά με τα επεξηγηματικά παραδείγματα εφαρμογής των κριτηρίων που διευκρινίζουν την έννοια της «συσκευασίας» όπως καθορίζονται στο άρθρο R. 543-43 του κώδικα περιβάλλοντος (*JORF* αριθ. 198, της 27ης Αυγούστου 2013, σ. 14487, στο εξής: υπουργική απόφαση της 6ης Αυγούστου 2013).

Το νομικό πλαίσιο

Δίκαιο της Ένωσης

- 4 Το άρθρο 3, σημείο 1, της οδηγίας 94/62 ορίζει τα εξής:

«Για τους σκοπούς της παρούσας οδηγίας, ισχύουν οι ακόλουθοι ορισμοί:

- 1) “συσκευασία”: κάθε προϊόν, κατασκευασμένο από οποιοδήποτε είδους υλικό και προοριζόμενο να χρησιμοποιείται για να περιέχει αγαθά και για την προστασία, τη διακίνηση, τη διάθεση και την παρουσίαση αγαθών, από πρώτες ύλες μέχρι επεξεργασμένα αγαθά, από τον παραγωγό μέχρι τον χρήστη ή τον καταναλωτή. Πρέπει να θεωρούνται ως συσκευασίες όλα τα είδη “μιας χρήσης” που χρησιμοποιούνται για τον ίδιο σκοπό.

Ως “συσκευασία” νοείται μόνον:

- α) η συσκευασία προς πώληση ή πρωτογενής συσκευασία, δηλαδή η συσκευασία η σχεδιασμένη κατά τρόπο που να αποτελεί, στο σημείο αγοράς, χωριστή μονάδα προς πώληση στον τελικό χρήστη ή καταναλωτή·
β) η ομαδοποιημένη συσκευασία ή δευτερογενής συσκευασία, δηλαδή η συσκευασία η σχεδιασμένη κατά τρόπο που να αποτελεί, στο σημείο αγοράς, σύνολο ορισμένου αριθμού μονάδων προς πώληση, είτε αυτές πωλούνται ως έχουν στον τελικό χρήστη ή καταναλωτή, είτε χρησιμεύουν μόνο για την πλήρωση των εκθετηρίων στο σημείο πώλησης· η εν λόγω συσκευασία μπορεί να αφαιρείται από το προϊόν χωρίς να επηρεάζονται τα χαρακτηριστικά του·
γ) η συσκευασία μεταφοράς ή τριτογενής συσκευασία, δηλαδή η συσκευασία η σχεδιασμένη κατά τρόπο που να διευκολύνει τη διακίνηση και μεταφορά αριθμού μονάδων προς πώληση ή ομαδοποιημένων συσκευασιών, προκειμένου να αποφεύγεται η διά χειρός διακίνηση και οι ζημιές κατά τη μεταφορά. Στις συσκευασίες μεταφοράς δεν περιλαμβάνονται τα εμπορευματοκιβώτια των οδικών, σιδηροδρομικών, θαλάσσιων και αεροπορικών μεταφορών.

Ο ορισμός της “συσκευασίας” βασίζεται περαιτέρω στα ακόλουθα κριτήρια, επεξηγηματικά παραδείγματα της εφαρμογής των οποίων είναι τα απαριθμούμενα στο παράρτημα I αντικείμενα.

- i) Θεωρούνται συσκευασία τα αντικείμενα που πληρούν τον ανωτέρω ορισμό, με την επιφύλαξη άλλων λειτουργιών τις οποίες μπορεί επίσης να επιτελεί η συσκευασία, εκτός αν το αντικείμενο αποτελεί αναπόσπαστο μέρος προϊόντος, και είναι αναγκαίο για να περιέχει, υποστηρίζει ή διαφυλάσσει το προϊόν αυτό σε όλη τη διάρκεια της ζωής του και όλα τα στοιχεία προορίζονται να χρησιμοποιηθούν, να καταναλωθούν ή να διατεθούν από κοινού.
- ii) Τα αντικείμενα που έχουν σχεδιασθεί και προορίζονται για να γεμίζονται στο σημείο πώλησης, καθώς και τα αντικείμενα μιας χρήσης που πωλούνται γεμάτα ή έχουν σχεδιασθεί και προορίζονται για να γεμίζονται στο σημείο πώλησης, θεωρούνται συσκευασία, εφόσον επιτελούν συσκευαστική λειτουργία.
- iii) Τα συστατικά μέρη της συσκευασίας και τα ενσωματωμένα στη συσκευασία βοηθητικά στοιχεία θεωρούνται μέρος της συσκευασίας στην οποία είναι ενσωματωμένα. Τα βοηθητικά στοιχεία που είναι απευθείας ανηρτημένα ή προσδεδεμένα σε ένα προϊόν και τα οποία επιτελούν συσκευαστική λειτουργία θεωρούνται συσκευασία, εκτός αν αποτελούν αναπόσπαστο μέρος του προϊόντος αυτού και όλα τα στοιχεία προορίζονται να καταναλωθούν ή να διατεθούν από κοινού.

Η Επιτροπή, κατά περίπτωση, και σύμφωνα με τη διαδικασία που αναφέρεται στο άρθρο 21, εξετάζει και, αν παραστεί ανάγκη, αναθεωρεί τα επεξηγηματικά παραδείγματα σχετικά με τον ορισμό της συσκευασίας που αναφέρονται στο παράρτημα I. Εξετάζονται κατά προτεραιότητα τα ακόλουθα αντικείμενα: θήκες για CD και βίντεο, γλάστρες, σωληνάρια και κύλινδροι που περιβάλλονται από ελαστικό υλικό, αντικολλητικό χαρτί αυτοκόλλητων ετικετών και χαρτί περιτυλίγματος [...].

5 Κατά τις αιτιολογικές σκέψεις 2 και 4 της οδηγίας 2013/2:

«(2) Για λόγους ασφάλειας δικαίου και για την εναρμόνιση της ερμηνείας του ορισμού της “συσκευασίας”, είναι αναγκαίο να επανεξεταστεί και να τροποποιηθεί ο κατάλογος των επεξηγηματικών παραδειγμάτων, ώστε να αποσαφηνιστούν άλλες περιπτώσεις όπου παραμένει ασαφής η διαχωριστική γραμμή μεταξύ του τι αποτελεί συσκευασία και τι όχι. Η επανεξέταση αυτή είναι αποτέλεσμα εκκλήσεων από τα κράτη μέλη και τους οικονομικούς παράγοντες για ενίσχυση της εφαρμογής της οδηγίας και δημιουργία ίσων όρων ανταγωνισμού στην εσωτερική αγορά.

[...]

(4) Επειδή η επιτροπή που έχει συσταθεί βάσει του άρθρου 21 της οδηγίας [94/62] δεν γνωμοδότησε (για τα μέτρα που προβλέπονται στην παρούσα οδηγία), η Επιτροπή υπέβαλε στο Συμβούλιο πρόταση σχετικά με τα μέτρα, την οποία διαβίβασε στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο. Εφόσον το Συμβούλιο δεν αποφάνθηκε εντός της δίμηνης προθεσμίας που προβλέπεται στο άρθρο 5α της απόφασης 1999/468/EK του Συμβουλίου, της 28ης Ιουνίου 1999, για τον καθορισμό των όρων άσκησης των εκτελεστικών αρμοδιοτήτων που ανατίθενται στην Επιτροπή [(ΕΕ 1999, L 184, σ. 23)], η Επιτροπή υπέβαλε χωρίς καθυστέρηση την πρόταση στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το οποίο δεν αντιτάχθηκε στα μέτρα εντός τεσσάρων μηνών από την προαναφερόμενη διαβίβαση.»

6 Το παράρτημα I της οδηγίας 94/62, με τίτλο «Επεξηγηματικά παραδείγματα για τα κριτήρια του άρθρου 3, σημείο 1», όπως τροποποιήθηκε με την οδηγία 2013/2, ορίζει τα εξής:

«Επεξηγηματικά παραδείγματα του κριτηρίου i)

Συσκευασίες

[...]

Ρόλοι, σωλήνες και κύλινδροι που περιβάλλονται από περιελιγμένο ελαστικό υλικό (π.χ. πλαστική μεμβράνη, αλουμίνιο, χαρτί), εκτός από τους ρόλους, σωλήνες και κυλίνδρους που αποτελούν μέρη μηχανών παραγωγής και δεν χρησιμοποιούνται για την παρουσίαση προϊόντος ως μονάδας πώλησης

[...]».

Το γαλλικό δίκαιο

- 7 Το άρθρο L. 541-10-II του code de l'environnement (κώδικα περιβάλλοντος) ορίζει τα εξής:

«Κατ' εφαρμογή της αρχής της διευρυμένης ευθύνης του παραγωγού, μπορεί να επιβληθεί στους παραγωγούς, εισαγωγείς και διανομείς [προϊόντων που δημιουργούν απορρίμματα] ή συστατικών και υλικών που χρησιμοποιούνται για την κατασκευή των προϊόντων αυτών υποχρέωση εισφοράς ή συνεργασίας για την πρόληψη και τη διαχείριση των εξ αυτών απορριμμάτων.

Οι παραγωγοί, εισαγωγείς και διανομείς, στους οποίους επιβάλλεται η προαναφερθείσα υποχρέωση με τις διατάξεις του παρόντος τμήματος και υπό την επιφύλαξη των διατάξεων αυτών, εκπληρώνουν την ως άνω υποχρέωση θέτοντας σε λειτουργία ατομικά συστήματα συλλογής και επεξεργασίας των απορριμμάτων που προέρχονται από τα προϊόντα τους ή θέτοντας σε λειτουργία συλλογικούς οργανισμούς οικολογικής διαχείρισεως στους οποίους καταβάλλουν οικονομική εισφορά και μεταβιβάζουν την ως άνω υποχρέωσή τους και των οποίων διασφαλίζουν τη διοίκηση. Παραγωγός, εισαγωγέας ή διανομέας ο οποίος θέτει σε λειτουργία εγκριθέν ατομικό σύστημα συλλογής και επεξεργασίας των απορριμμάτων ή εγκεκριμένος οργανισμός οικολογικής διαχείρισεως, όταν προβαίνει στην επεξεργασία των απορριμμάτων κατ' εφαρμογήν του II του παρόντος άρθρου, είναι κάτοχος των απορριμμάτων αυτών κατά την έννοια του παρόντος κεφαλαίου.

[...]

Οι οργανισμοί οικολογικής διαχείρισεως εξουσιοδοτούνται από το κράτος για μέγιστη διάρκεια έξι ετών, η οποία είναι ανανεώσιμη αν αποδεικνύουν ότι διαθέτουν τις τεχνικές και οικονομικές δυνατότητες για να ανταποκριθούν στις απαιτήσεις συγγραφής υποχρεώσεων, καθοριζόμενης με υπουργική απόφαση, και κατόπιν γνωμοδοτήσεως της αρχής που εκπροσωπεί τους ενδιαφερόμενους φορείς του τομέα.

[...]»

- 8 Το άρθρο L. 543-56 του κώδικα αυτού ορίζει:

«Κάθε παραγωγός και κάθε εισαγωγέας, των οποίων τα προϊόντα διατίθενται στο εμπόριο σε συσκευασίες όπως οι αναφερόμενες στο άρθρο R. 543-55 ή, αν ο παραγωγός ή ο εισαγωγέας δεν μπορούν να προσδιορισθούν, το υπεύθυνο πρόσωπο για την πρώτη διάθεση των προϊόντων αυτών, έχει υποχρέωση εισφοράς ή συνεργασίας για την επεξεργασία του συνόλου των εξ αυτών απορριμμάτων συσκευασίας, τηρώντας τις διατάξεις των άρθρων L. 2224-13 έως L. 2224-16 του γενικού κώδικα των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης.»

- 9 Το άρθρο R. 543-43 του κώδικα περιβάλλοντος προβλέπει τα εξής:

«I. Για την εφαρμογή του παρόντος υποκεφαλαίου, ως “συσκευασία” νοείται κάθε αντικείμενο, ανεξαρτήτως της φύσεως των υλικών που το συνθέτουν, το οποίο χρησιμοποιείται για να περιέχει εμπορεύματα και για την προστασία, τη διακίνηση, τη διάθεση και την παρουσίασή τους από τον παραγωγό μέχρι τον χρήστη ή τον καταναλωτή. Πρέπει να θεωρούνται ως συσκευασίες όλα τα είδη “μιας χρήσης” που χρησιμοποιούνται για τον ίδιο σκοπό.

Ο ορισμός της “συσκευασίας” βασίζεται περαιτέρω στα ακόλουθα κριτήρια:

1° Θεωρούνται συσκευασία τα αντικείμενα που πληρούν τον ανωτέρω ορισμό, με την επιφύλαξη άλλων λειτουργιών τις οποίες μπορεί επίσης να επιτελεί η συσκευασία, εκτός αν το αντικείμενο αποτελεί αναπόσπαστο μέρος προϊόντος, και είναι αναγκαίο για να περιέχει, υποστηρίζει ή διαφυλάσσει το προϊόν αυτό σε όλη τη διάρκεια της ζωής του και όλα τα στοιχεία προορίζονται να χρησιμοποιηθούν, να καταναλωθούν ή να διατεθούν από κοινού·

[...]

Ο Υπουργός Περιβάλλοντος καταρτίζει, με υπουργική απόφαση, κατάλογο επεξηγηματικών παραδειγμάτων για τα κριτήρια αυτά.»

- 10 Η υπουργική απόφαση της 6ης Αυγούστου 2013, με την οποία τροποποιήθηκε το άρθρο 1 της υπουργικής αποφάσεως της 7ης Φεβρουαρίου 2012 σχετικά με τα επεξηγηματικά παραδείγματα εφαρμογής των κριτηρίων που διευκρινίζουν την έννοια της «συσκευασίας» όπως καθορίζονται στο άρθρο R. 543-43 του κώδικα περιβάλλοντος, προβλέπει τα εξής:

«Βάσει του κριτηρίου i του σημείου I του άρθρου R. 543-43 του κώδικα περιβάλλοντος, τα ακόλουθα παραδείγματα:

αποτελούν συσκευασίες:

[...]

— ρόλοι, σωλήνες και κύλινδροι που περιβάλλονται από περιελιγμένο ελαστικό υλικό (παραδείγματος χάρη, πλαστική μεμβράνη, αλουμίνιο, χαρτί), εκτός από τους ρόλους, σωλήνες και κυλίνδρους που αποτελούν μέρη μηχανών παραγωγής και δεν χρησιμοποιούνται για την παρουσίαση προϊόντος ως μονάδας πώλησης.»

Οι διαφορές των κύριων δικών, τα προδικαστικά ερωτήματα και η ενώπιον του Δικαστηρίου διαδικασία

Η υπόθεση C-313/15

- 11 Η εταιρία Eco-emballages είναι οργανισμός οικολογικής διαχείρισεως, εξουσιοδοτημένος από το κράτος να συνάπτει, με τις επιχειρήσεις που διαθέτουν στη γαλλική αγορά συσκευασίες, συμβάσεις βάσει των οποίων αναλαμβάνει την εκτέλεση της υποχρεώσεώς τους να συμβάλλουν στη διάθεση των απορριμμάτων συσκευασιών οικιακών προϊόντων, μέσω καταβολής εισφοράς υπολογιζόμενης σε συνάρτηση με τον αριθμό των διανεμηθεισών συσκευασιών και του βάρους των συστατικών υλικών τους.
- 12 Τον Ιανουάριο του 2013, η Eco-emballages ενήγαγε τις εναγόμενες επιχειρήσεις της κύριας δίκης αξιώνοντας από αυτές, βάσει του άρθρου R. 543-43 του κώδικα περιβάλλοντος, το οποίο μεταφέρει την οδηγία 94/62 στη γαλλική έννομη τάξη, την καταβολή των εισφορών για τους κυλίνδρους συσφίξεως υπό μορφή ρόλων, σωλήνων και κυλίνδρων που περιβάλλονται από περιελιγμένα ελαστικά υλικά τα οποία πωλούνται στους καταναλωτές, όπως πλαστικές μεμβράνες, αλουμίνιο, χαρτί υγείας ή απορροφητικό χαρτί, που οι εναγόμενες διέθεσαν στο εμπόριο από την 1η Ιανουαρίου 2007.
- 13 Οι εναγόμενες της κύριας δίκης αντέταξαν ότι οι εν λόγω κύλινδροι συσφίξεως δεν εμπίπτουν στον ορισμό της έννοιας της «συσκευασίας» κατά το άρθρο 3 της οδηγίας 94/62. Ειδικότερα, τόνισαν, πρώτον, ότι ο ίδιος ο όρος «συσκευασία» παραπέμπει οπωσδήποτε σε κάτι το οποίο, ακόμη και αν

δεν είναι περιτύλιγμα, είναι τουλάχιστον εξωτερικό στοιχείο του προϊόντος και, δεύτερον, ότι ένας τέτοιος κύλινδρος συσφίξεως δεν περιέχει ούτε προστατεύει το προϊόν, εφόσον δεν αποτελεί εξωτερικό περίβλημα αλλά εσωτερικό συστατικό του προϊόντος αυτού. Τρίτον, τόνισαν ότι, μέχρι τώρα, ουδέποτε θεώρησαν ότι ο κύλινδρος συσφίξεως μπορεί να αποτελέσει συσκευασία, ακριβώς διότι δεν αποτελεί μέρος του περιβλήματος του προϊόντος, όπως προκύπτει, μεταξύ άλλων, από τις κοινοβουλευτικές συζητήσεις ενόψει της εκδόσεως της οδηγίας 2004/12. Εν πάση περιπτώσει, η οδηγία 2013/2 η οποία, όπως υπενθυμίζεται στο προοίμιό της, δεν εγκρίθηκε ούτε από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ούτε από το Συμβούλιο, αποτελεί απλώς επεξηγηματικό οδηγό εκδοθέντα από την Επιτροπή και μόνον.

- 14 Συνεπώς, διαπιστώνοντας ότι ο χαρακτηρισμός των ως άνω κυλίνδρων συσφίξεως συσκευασιών αποτελεί αντικείμενο διαφωνίας, ορισμένες από τις εναγόμενες της κύριας δίκης ζήτησαν από το tribunal de commerce de Paris (δικαστήριο εμπορικών διαφορών του Παρισιού, Γαλλία) να υποβάλει στο Δικαστήριο προδικαστικό ερώτημα για να διευκρινιστεί κατά πόσον οι εν λόγω κύλινδροι συσφίξεως εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 3 της οδηγίας 94/62.
- 15 Το αιτούν δικαστήριο, αφού υπενθύμισε το γράμμα του άρθρου 3 της οδηγίας 94/62 και διαπίστωσε ότι η οδηγία 2013/2, η οποία τροποποίησε μόνον το παράρτημα I της οδηγίας 94/62, εγκρίθηκε από την Επιτροπή και μόνον, δεδομένου ότι η συσταθείσα από το άρθρο 21 της οδηγίας 94/62 επιτροπή δεν γνωμοδότησε και το Συμβούλιο δεν έλαβε απόφαση επί της υποβληθείσας από την Επιτροπή προτάσεως, έκρινε τελικώς ότι η οδηγία 2013/2 έχει απλώς επεξηγηματικό χαρακτήρα, ότι δεν έχει τον οριστικό χαρακτήρα των άρθρων οδηγίας και ότι, επομένως, δεν τροποποίησε τον γενικό ορισμό της συσκευασίας.
- 16 Υπό τις περιστάσεις αυτές, το tribunal de commerce de Paris (δικαστήριο εμπορικών διαφορών του Παρισιού) ανέστειλε την ενώπιόν του διαδικασία και υπέβαλε στο Δικαστήριο το ακόλουθο προδικαστικό ερώτημα:

«Περιλαμβάνει η έννοια της συσκευασίας, όπως αυτή ορίζεται στο άρθρο 3 της οδηγίας [94/62] τους “κύλινδρους συσφίξεως” (ρόλοι, σωλήνες και κύλινδροι) που περιβάλλονται από περιελιγμένο ελαστικό υλικό, όπως χαρτί ή πλαστικές μεμβράνες, το οποίο πωλείται στους καταναλωτές;»

Η υπόθεση C-530/15

- 17 Με δικόγραφο που κατέθεσαν στις 28 Οκτωβρίου 2013, οι αιτούσες της κύριας δίκης άσκησαν ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου, του Conseil d'État (Συμβουλίου της Επικρατείας, Γαλλία), αίτηση ακυρώσεως της υπουργικής αποφάσεως της 6ης Αυγούστου 2013 λόγω υπερβάσεως εξουσίας.
- 18 Το αιτούν δικαστήριο διευκρινίζει ότι η υπουργική απόφαση της 6ης Αυγούστου 2013 μεταφέρει την οδηγία 2013/2 στο γαλλικό δίκαιο ενσωματώνοντας στον κατάλογο των επεξηγηματικών παραδειγμάτων συσκευασιών τους κυλίνδρους συσφίξεως όπως τους προσδιορίζει η ως άνω οδηγία, ότι η εταιρία Eco-Emballages ενήγαγε τον Ιανουάριο του 2013, ενώπιον του tribunal de commerce de Paris (δικαστηρίου εμπορικών διαφορών του Παρισιού), πολλές εταιρίες, μεταξύ των οποίων περιλαμβάνονται οι αιτούσες της ενώπιόν του κύριας δίκης, ζητώντας να διαπιστωθεί η ύπαρξη απαιτήσεων σχετικά με τις οφειλόμενες εισφορές για τους κυλίνδρους συσφίξεως, του ίδιου τύπου με τους επίμαχους στην υπόθεση C-313/15, τους οποίους περιέχουν ορισμένα προϊόντα που διαθέτουν στο εμπόριο, και ότι το εν λόγω δικαστήριο, με απόφαση της 19ης Ιουνίου 2015, υπέβαλε στο Δικαστήριο προδικαστικό ερώτημα για την ερμηνεία του άρθρου 3 της οδηγίας 94/62, το οποίο παρατίθεται στη σκέψη 16 της παρούσας αποφάσεως.
- 19 Το αιτούν δικαστήριο εκθέτει επίσης ότι, στην περίπτωση κατά την οποία το Δικαστήριο δώσει αρνητική απάντηση στο υποβληθέν από το tribunal de commerce de Paris (δικαστήριο εμπορικών διαφορών του Παρισιού) στην υπόθεση C-313/15 ερώτημα, οι αιτούσες εταιρίες θέτουν υπό

αμφισβήτηση το κύρος της οδηγίας 2013/2, προβάλλοντας ότι, περιλαμβάνοντας τους ως άνω κυλίνδρους συσφίξεως στα επεξηγηματικά παραδείγματα συσκευασιών, η εν λόγω οδηγία παρέβλεψε την έννοια της «συσκευασίας», κατά το άρθρο 3 της οδηγίας 94/62, και υπερέβη την έκταση της εξουσιοδοτήσεως που η Επιτροπή έχει βάσει των εκτελεστικών της αρμοδιοτήτων.

- 20 Υπό τις περιστάσεις αυτές, το Conseil d'État (Συμβούλιο της Επικρατείας) αποφάσισε να αναστείλει την ενώπιόν του διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο το ακόλουθο προδικαστικό ερώτημα:

«Παρέβλεψε η οδηγία [2013/2], περιλαμβάνοντας “τους κυλίνδρους συσφίξεως” (ρόλους, σωλήνες, κυλίνδρους) που περιβάλλονται από περιελιγμένο ελαστικό υλικό, όπως χαρτί ή πλαστικές μεμβράνες, το οποίο πωλείται στους καταναλωτές, μεταξύ των επεξηγηματικών παραδειγμάτων συσκευασιών, την έννοια της συσκευασίας όπως αυτή ορίζεται στο άρθρο 3 της οδηγίας [94/62] και υπερέβη την έκταση της εξουσιοδοτήσεως που η Επιτροπή έχει βάσει των εκτελεστικών αρμοδιοτήτων της;»

Η διαδικασία ενώπιον του Δικαστηρίου

- 21 Με την από 28 Οκτωβρίου 2015 απόφαση του Προέδρου του Δικαστηρίου, αποφασίστηκε η συνεκδίκαση των υποθέσεων C-313/15 και C-530/15 προς διευκόλυνση της έγγραφης και της προφορικής διαδικασίας και προς έκδοση κοινής αποφάσεως.

Επί του προδικαστικού ερωτήματος στην υπόθεση C-313/15

- 22 Με το ερώτημά του, το αιτούν δικαστήριο ζητεί κατ' ουσίαν να διευκρινισθεί αν το άρθρο 3, σημείο 1, της οδηγίας 94/62 έχει την έννοια ότι οι κύλινδροι συσφίξεως υπό μορφή ρόλων, σωλήνων ή κυλίνδρων που περιβάλλονται από περιελιγμένο ελαστικό υλικό, το οποίο πωλείται στους καταναλωτές, αποτελούν «συσκευασίες» κατά την οδηγία αυτή.
- 23 Συναφώς, υπενθυμίζεται κατ' αρχάς ότι, σύμφωνα με το άρθρο 1, η οδηγία 94/62 αποσκοπεί ιδίως στην πρόληψη και μείωση των επιπτώσεων των συσκευασιών και των απορριμμάτων συσκευασιών επί του περιβάλλοντος των κρατών μελών καθώς και των τρίτων χωρών, και στην εξασφάλιση, με τον τρόπο αυτό, υψηλού επιπέδου προστασίας του περιβάλλοντος, επιβάλλοντας μεταξύ άλλων στα κράτη μέλη τη θέση σε λειτουργία ενός συστήματος συλλογής και επεξεργασίας των συσκευασιών και των απορριμμάτων συσκευασιών. Προς τούτο, όπως προκύπτει από την αιτιολογική σκέψη 5 και σύμφωνα με το άρθρο 2, παράγραφος 1, η οδηγία 94/62 καλύπτει όλες τις συσκευασίες που κυκλοφορούν στην αγορά της Ευρωπαϊκής Ένωσης και όλα τα απορρίμματα συσκευασιών.
- 24 Επομένως, όπως έκρινε το Δικαστήριο, η έννοια της συσκευασίας πρέπει να ερμηνεύεται ευρέως (βλ., συναφώς, απόφαση της 29ης Απριλίου 2004, Plato Plastik Robert Frank, C-341/01, EU:C:2004:254, σκέψεις 56 και 57).
- 25 Στη συνέχεια, υπενθυμίζεται ότι, για να συνιστά συσκευασία κατά την έννοια του άρθρου 3, σημείο 1, της οδηγίας 94/62, ένα προϊόν πρέπει, αφενός, να πληροί τις δύο προϋποθέσεις του άρθρου 3, σημείο 1, πρώτο και δεύτερο εδάφιο, της οδηγίας 94/62 (βλ., συναφώς, απόφαση της 29ης Απριλίου 2004, Plato Plastik Robert Frank, C-341/01, EU:C:2004:254, σκέψη 47) και, αφετέρου, να πληροί τα κριτήρια που απαριθμούνται στο άρθρο 3, σημείο 1, τρίτο εδάφιο, της εν λόγω οδηγίας.
- 26 Συνεπώς, πρώτον, για να αποτελεί «συσκευασία», κατά την οδηγία 94/62, ένα προϊόν πρέπει, αφενός, να προορίζεται, σύμφωνα με το άρθρο 3, σημείο 1, πρώτο εδάφιο, της οδηγίας αυτής, για να περιέχει συγκεκριμένα αγαθά και για την προστασία, τη διακίνηση, τη διάθεση και την παρουσίαση των εν λόγω αγαθών, από τον παραγωγό μέχρι τον χρήστη ή τον καταναλωτή. Εξάλλου, με τη δεύτερη περίοδο της αυτής διατάξεως διευκρινίζεται ότι πρέπει να θεωρούνται συσκευασίες όλα τα είδη «μιας χρήσεως» που χρησιμοποιούνται για τον ίδιο σκοπό.

- 27 Όπως έκρινε το Δικαστήριο, οι πιθανές λειτουργίες της συσκευασίας δεν απαριθμούνται σωρευτικώς στο άρθρο 3, σημείο 1, πρώτο εδάφιο, της οδηγίας 94/62 (απόφαση της 29ης Απριλίου 2004, *Plato Plastik Robert Frank*, C-341/01, EU:C:2004:254, σκέψη 49).
- 28 Αφετέρου, το προϊόν αυτό πρέπει να εμπίπτει σε μια από τις τρεις κατηγορίες συσκευασιών οι οποίες απαριθμούνται και ορίζονται στο άρθρο 3, σημείο 1, δεύτερο εδάφιο, στοιχεία α' έως γ', της οδηγίας 94/62, ήτοι τη συσκευασία προς πώληση, την ομαδοποιημένη συσκευασία και τη συσκευασία μεταφοράς.
- 29 Δεύτερον, σύμφωνα με το άρθρο 3, σημείο 1, τρίτο εδάφιο, σημείο i, της οδηγίας 94/62, ένα αντικείμενο το οποίο αντιστοιχεί στον θετικό ορισμό της έννοιας της συσκευασίας των δύο πρώτων εδαφίων του ίδιου άρθρου 3, σημείο 1, πρέπει να θεωρηθεί ότι συνιστά συσκευασία, εκτός αν αποτελεί αναπόσπαστο μέρος προϊόντος και είναι αναγκαίο για να περιέχει, υποστηρίζει ή διαφυλάσσει το προϊόν αυτό σε όλη τη διάρκεια της ζωής του και όλα τα στοιχεία προορίζονται να χρησιμοποιηθούν, να καταναλωθούν ή να διατεθούν από κοινού.
- 30 Συναφώς, επισημαίνεται ότι από το γράμμα της τελευταίας αυτής διατάξεως προκύπτει ότι τα απαριθμούμενα τρία αρνητικά κριτήρια είναι σωρευτικά. Κατά συνέπεια, μόνον τα αντικείμενα τα οποία, καίτοι εμπίπτουν στον θετικό ορισμό της συσκευασίας, πληρούν συγχρόνως τα ως άνω τρία κριτήρια δεν θεωρούνται συσκευασίες κατά την οδηγία 94/62.
- 31 Εν προκειμένω, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι οι κύλινδροι συσφίξεως, οι οποίοι είναι αντικείμενα που περιβάλλονται από περιελιγμένο ελαστικό υλικό, όπως η πλαστική μεμβράνη, το αλουμίνιο, το χαρτί υγείας ή το απορροφητικό χαρτί, εμπίπτουν στον θετικό ορισμό της έννοιας της συσκευασίας του άρθρου 3, σημείο 1, πρώτο και δεύτερο εδάφιο, της οδηγίας 94/62 και δεν πληρούν τα κριτήρια του αρνητικού ορισμού της εν λόγω έννοιας που τίθενται στο τρίτο εδάφιο, σημείο i, του ίδιου αυτού άρθρου.
- 32 Πράγματι, πρώτον, καίτοι είναι αληθές ότι τέτοιου είδους κύλινδροι συσφίξεως δεν προορίζονται να περιέχουν τα εν λόγω προϊόντα, εντούτοις επιτελούν συγχρόνως λειτουργίες στηρίξεως και πηνίου των ως άνω ελαστικών υλικών και, επομένως, χρησιμεύουν για την προστασία και την παρουσίαση των υλικών αυτών, κατά την έννοια του άρθρου 3, σημείο 1, πρώτο εδάφιο, της οδηγίας 94/62.
- 33 Συναφώς, όπως επισήμανε ο γενικός εισαγγελέας στα σημεία 42 έως 44 των προτάσεών του, ο κύλινδρος στηρίξεως διασφαλίζει στο ελαστικό υλικό που περιελίσσεται γύρω του προστασία εκ των έσω, η οποία προσδίδει σταθερότητα στο προϊόν επιτρέποντας την κυλινδρική παρουσίασή του και διευκολύνοντας τη μεταφορά και τη χρήση του. Εξάλλου, ο κύλινδρος συσφίξεως θεωρείται αντικείμενο «μιας χρήσης», κατά την έννοια του εν λόγω άρθρου 3, σημείο 1, πρώτο εδάφιο, δεύτερη περίοδος, όταν καταναλωθεί πλήρως το ελαστικό υλικό που είναι περιελιγμένο γύρω του.
- 34 Περαιτέρω, καθόσον ο κύλινδρος συσφίξεως έχει σχεδιασθεί κατά τρόπον που να αποτελεί με το περιελιγμένο γύρω του ελαστικό υλικό χωριστή μονάδα προς πώληση στον καταναλωτή, εμπίπτει στον ορισμό της πρωτογενούς συσκευασίας του άρθρου 3, σημείο 1, δεύτερο εδάφιο, στοιχείο α', της οδηγίας 94/62.
- 35 Δεύτερον, καίτοι είναι αληθές ότι τέτοιου είδους κύλινδροι συσφίξεως, λαμβανομένων υπόψη των λειτουργιών τους στηρίξεως και πηνίου των ελαστικών υλικών που περιελίσσονται γύρω τους, είναι αναγκαίοι για τη στήριξη των εν λόγω προϊόντων σε όλη τη διάρκεια της ζωής τους, εντούτοις δεν πληρούν τα αρνητικά κριτήρια του άρθρου 3, σημείο 1, τρίτο εδάφιο, σημείο i, της οδηγίας 94/62. Πράγματι, αντιθέτως προς τα φακελάκια τσαγιού ή τις κάψουλες καφέ, που παρατίθενται στο παράρτημα I της οδηγίας 94/62 ως επεξηγηματικά παραδείγματα αντικειμένων που δεν αποτελούν συσκευασίες κατά την έννοια της διατάξεως αυτής, ο κύλινδρος συσφίξεως δεν αποτελεί

αναπόσπαστο μέρος του ελαστικού υλικού στο οποίο χρησιμεύει ως στήριξη και πηνίο και δεν προορίζεται για να καταναλωθεί ή να διατεθεί με το υλικό αυτό, αλλά αντιθέτως εξακολουθεί να υφίσταται και πρέπει να πεταχτεί όταν καταναλωθεί πλήρως το ως άνω προϊόν.

- 36 Τέλος, επισημαίνεται ότι η ερμηνεία σύμφωνα με την οποία οι κύλινδροι συσφίξεως αποτελούν συσκευασίες κατά το άρθρο 3, σημείο 1, της οδηγίας 94/62 επιβεβαιώνεται με την έκδοση από την Επιτροπή της οδηγίας 2013/2, που τροποποίησε το παράρτημα I της οδηγίας 94/62, η οποία παραθέτει πλέον τους «ρόλους, σωλήνες και κυλίνδρους που περιβάλλονται από περιελιγμένο ελαστικό υλικό» στον κατάλογο των επεξηγηματικών παραδειγμάτων τα οποία πληρούν το κριτήριο του άρθρου 3, σημείο 1, τρίτο εδάφιο, σημείο i, της οδηγίας 94/62.
- 37 Από τα προεκτεθέντα προκύπτει ότι το άρθρο 3, σημείο 1, της οδηγίας 94/62 έχει την έννοια ότι οι κύλινδροι συσφίξεως υπό μορφή ρόλων, σωλήνων ή κυλίνδρων που περιβάλλονται από περιελιγμένο ελαστικό υλικό, το οποίο πωλείται στους καταναλωτές, αποτελούν «συσκευασίες» κατά τη διάταξη αυτή.

Επί του προδικαστικού ερωτήματος στην υπόθεση C-530/15

- 38 Με το ερώτημά του, το αιτούν δικαστήριο ζητεί επικουρικώς να διευκρινισθεί, στην περίπτωση κατά την οποία το Δικαστήριο δώσει αρνητική απάντηση στο υποβληθέν στην υπόθεση C-313/15 ερώτημα, αν, εκδίδοντας την οδηγία 2013/2, η οποία περιλαμβάνει τους κυλίνδρους συσφίξεως στα επεξηγηματικά παραδείγματα του παραρτήματος I της οδηγίας 94/62, η Επιτροπή παρέβλεψε την έννοια της «συσκευασίας», όπως καθορίζεται στο άρθρο 3 της τελευταίας αυτής οδηγίας, και υπερέβη την έκταση της εξουσιοδότησεως που έχει βάσει των εκτελεστικών της αρμοδιοτήτων.
- 39 Λαμβανομένης υπόψη της καταφατικής απαντήσεως του Δικαστηρίου στο υποβληθέν στην υπόθεση C-313/15 ερώτημα, παρέλκει η απάντηση στο υποβληθέν στην υπόθεση C-530/15 ερώτημα.

Επί των δικαστικών εξόδων

- 40 Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους των κύριων δικών τον χαρακτήρα παρεμπíπτοντος που ανέκυψε ενώπιον των αιτούντων δικαστηρίων, σ' αυτά εναπόκειται να αποφανθούν επί των δικαστικών εξόδων. Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν όσοι υπέβαλαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, πλην των ως άνω διαδίκων, δεν αποδίδονται.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (τρίτο τμήμα) αποφαινεται:

Το άρθρο 3, σημείο 1, της οδηγίας 94/62/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 20ής Δεκεμβρίου 1994, για τις συσκευασίες και τα απορρίμματα συσκευασίας, όπως τροποποιήθηκε με την οδηγία 2004/12/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Φεβρουαρίου 2004, έχει την έννοια ότι οι κύλινδροι συσφίξεως υπό μορφή ρόλων, σωλήνων ή κυλίνδρων που περιβάλλονται από περιελιγμένο ελαστικό υλικό, το οποίο πωλείται στους καταναλωτές, αποτελούν «συσκευασίες» κατά τη διάταξη αυτή.

(υπογραφές)